

- збільшення обсягів виробництва та асортименту продукції, що, в свою чергу, сприятиме розвитку виробництв, збільшенню кількості робочих місць, відрахувань у бюджеті всіх рівнів, створення умов для сталого розвитку регіону, підвищення рівня життя населення, подолання безробіття.
- налагодження нових ділових контактів з потенційними іноземними інвесторами та зарубіжними імпортерами;
- підвищення позитивного інвестиційного іміджу Чернівецької області та рівня конкурентоспроможності товаровиробників в умовах інтеграції країни у міжнародні інституції;
- підвищення рівня поінформованості громадськості щодо можливостей залучення коштів зовнішньої допомоги та підвищення рівня реалізації проектів міжнародної технічної допомоги;
- покращення показника сальдо зовнішньоторговельного обороту області з країнами світу;
- посилення позиції регіональних експортерів на зовнішніх ринках;
- розробка та реалізація стратегічних інвестиційних проектів Чернівецької області;
- створення якісного, конкурентоспроможного, регіонального туристичного продукту.

Список використаних джерел:

1. Прямі іноземні інвестиції (акціонерний капітал) з країн світу в економіці області [Електронний ресурс] / Головне управління статистики у Чернівецькій області. – Режим доступу : <http://www.cv.ukrstat.gov.ua/> (10.04.2016).
2. Бурачек В. Р. Перспективи розвитку транспортної інфраструктури Чернівецької області / В. Р. Бурачек, В. Д. Пепеля // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Комп'ютерні системи і технології в управлінні виробництвом і економікою», 20-21 березня 2014 р., м. Чернівці (Україна). – Чернівці, 2014. – С.91-95.

Анатолій Вдовічен, к.е.н.,

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Чернівці

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ УПРАВЛІННЯ РИНКОМ ПРАЦІ В УМОВАХ СТРУКТУРНИХ ДИСПРОПОРЦІЙ

В умовах нестабільності функціонування економічної системи та дії дестабілізуючих факторів особливо актуальним стає управління ринком праці, що враховує структурні дисбаланси, які є істотними ознаками сучасних умов управління господарською діяльністю. Дана ситуація пов'язана з нагальною необхідністю у зміні підходів до прогнозування і планування кадрових потреб як у регіональному, так і загальнодержавному масштабі, що дозволить подолати існуючий дисбаланс між попитом і пропозицією на ринку кваліфікованої праці. Це, в свою чергу, вимагає впровадження стратегічного планування підготовки кадрів для потреб економіки, яке має враховувати:

- рівень забезпеченості галузей національної економіки, інших сфер економічної діяльності фахівцями відповідних освітніх рівнів;
- поточну та середньострокову потребу у фахівцях у розрізі спеціальностей і професій у галузях та регіонах;

– фактори впливу на формування загальної і додаткової потреби у фахівцях в галузевому, регіональному розрізах та за видами економічної діяльності;

– очікувані зміни в динаміці пропозиції фахівців на ринку праці за галузями економіки, в регіональному розрізі;

– пропозиції роботодавців щодо підготовки фахівців за напрямками і спеціальностями.

Визначення перспективних потреб в управлінських фахівцях з вищою та професійно-технічною освітою повинне здійснюватися у кількісному та якісному вимірах. Кількісна оцінка майбутніх потреб у кадрах залежить насамперед від прогнозованого рівня розвитку видів економічної діяльності як в країні загалом, так і окремих територій. Якісна оцінка, крім зазначених аспектів, повинна враховувати перспективні зміни вимог до компетенції персоналу внаслідок активізації інноваційної діяльності, створення нових високотехнологічних робочих місць, інтенсифікації міжнародної інтеграції та місця нашої держави у цьому процесі.

Задля формування ефективної методики прогнозування потреби в кадрах, яка б найбільш повно враховувала сучасні вимоги до цього процесу, доцільно використати:

– по-перше, вітчизняний досвід у цій сфері (ретроспективний аналіз окремих позитивних аспектів визначення обсягів підготовки фахівців за умов планової економіки й витратного підходу до фінансування закладів з вищої та професійно-технічної освіти);

– по-друге, сучасні методичні підходи до визначення потреби у фахівцях вітчизняних науковців та фахівців країн СНД, оскільки рівень соціально-економічного розвитку й умови життя останніх є порівняно більш наближеними до умов нашої країни (у т.ч. конкурсний підхід до розміщення замовлень на підготовку фахівців);

– по-третє, досвід розвинених країн світу (контрактний підхід, гранти на навчання, відмова від постатейного фінансування ВНЗ і перехід до фінансування підготовки за принципом «кошти прямують за студентом»).

Сьогодні рівень та якість підготовки робітничих кадрів стає найважливішим чинником та необхідною передумовою інноваційної моделі розвитку національної економіки України. Сучасні економічні та виробничі умови потребують робітника «нового типу» – професійно і соціально-мобільного, такого, що має глибокі професійні знання з інтегрованих професій, володіє економічними знаннями, здатного до технічної та соціальної творчості, самовдосконалення, готового до роботи за умов існування різних форм організації праці та виробництва.

Проведені дослідження свідчать, що наразі існує низка проблем у системі формування управлінських кадрів для економіки, серед яких слід виділити такі: віддаленість системи формування кадрового потенціалу від виробництва і науки; низький рівень довіри роботодавців та населення до якості освітніх послуг, які надають сучасні вищі навчальні заклади; низька відповідальність фахівців за вибір професії та органів і органів державної

влади за витрачання коштів на формування кадрів; неспроможність системи формування кадрів швидко пристосовуватись до змін в попиту на робочу силу і попиту на освітні послуги; відсутність у підприємств заохочень до активізації підвищення кваліфікації кадрів та ін.

Отже, структурне безробіття є наслідком дисбалансу між процесами виробництва, розподілу та споживання, а тому самостійно ринок праці не може вирішити означену проблему, тому необхідним є втручання держави в цей процес, яке полягає у визначенні напрямів та розробленні заходів з його регулювання.

Список використаних джерел:

1. Структурні зміни та економічний розвиток України : монографія / [Геєць В.М., Шинкарук Л.В., Артьомова Т.І. та ін.]; за ред. д-ра екон. наук Л.В.Шинкарук; НАН України; Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2011. – 696 с.
2. Світогосподарська диспропорційність: особливості, тенденції, вплив на економіку України: наукова доповідь / За ред. чл.-кор. НАН України Л.В.Шинкарук; НАН України, Ін-т екон. та прогнозув. НАН України. – К., 2012. – 152 с.
3. Структурні трансформації в економіці України: динаміка, суперечності та вплив на економічний розвиток : наукова доповідь / [Шинкарук Л.В., Бевз І.А., Барановська І.В. та ін.] ; за ред. чл.-кор. НАН України Л.В. Шинкарук; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – К., 2015. – 304 с.

Тетяна Власова, к.е.н.,

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Чернівці

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ОСОБИСТОСТІ У ГРОМАДЯНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Становлення системи інститутів, які складають громадянське суспільство, є обов'язковою умовою існування демократичних держав і формування націй. Одним із таких інститутів є соціальна відповідальність особистості, проблема формування якої стає все більш актуальною у філософських і економічних дослідженнях останніх десятиліть. Це обумовлено тим, що відповідальність, яка проявляється в усіх сферах життєдіяльності індивіда, виступає критерієм оцінки його взаємовідносин і взаємодії з іншими членами соціуму, проявів його діяльності та її наслідків відносно громадянського суспільства.

Громадянське суспільство припускає сукупність індивідів, які дискутують, піддають критиці владу і домагаються того, щоб їхню думку враховували при виробленні державної політики. Громадянське суспільство є інститутом, який виникає на етапі вже доволі розвинутих демократичних процедур, і процес його появи та розвитку може непрямо свідчити про високий рівень демократичного розвитку, коли враховуються інтереси не тільки більшості, але й меншості.

Модель, в якій громадянське суспільство і держава співпрацюють одне з одною, вважається найоптимальнішою, проте умовою її дієвості є відносна однорідність інтересів і ціннісних установок індивідів та соціальних груп. Також ця модель припускає певну зрілість і відповідальність індивідів у формуванні громадської думки, тому проблема відповідальності особистості розглядається як головний чинник її соціалізації в громадянському суспільстві.